



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

Coloniae Munatianæ, 1665

De Electione Et Electi Potestate. Titulus I.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62915](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62915)

frustratorias repellendo, partium, advocatorum, & procuratorum contentiones & jurgia, testiumque superfluum multitudinem refragando. Non sic tamen iudex litem abbreviet, quin probationes necessariae, & defensiones legitimae admittantur. Citationem vero, ac praestationem iuramenti de calumnia vel malitia, si ve de veritate dicenda, ne veritas occultetur, per commissionem huiusmodi intelligimus non excludi. Verum quia iuxta petitionis formam pronuntiatio sequi debet, pro partis agentis, & etiam rei, si quid petere voluerit, est in ipso litis exordio petitio facienda, si ve scriptis, si ve verbo: actis tamen continuo (ut super quibus positiones & articuli formari debeant, possit haberi plenior certitudo, & ut fiat definitio clarior) inferenda. Et quia positiones ad faciliorem expeditionem litem, propter partium confessiones, & articulos ad clariorem probationem usus longaevis in causis admittit: Nos usum huiusmodi observari volentes, statuimus, ut iudex sic deputatus à nobis (nisi aliud de partium voluntate procedat) ad dandum simul utriusque terminum dare possit, & ad exhibendum omnia acta & munimenta, quibus partes uti volunt in causa post dationem articulozum diem certam, quandocunque sibi vi-

debitur, valeat assignare: eo salvo, quod ubi certitudinem fieri contingeret, pro testibus producendis possit etiam instrumenta produci, assignatione huiusmodi non obstante. Interrogabit etiam partes, si ve ad eorum instantiam, si ve ex officio ubicunque hoc requiritur, sententiam vero definitivam (citatis ad id, licet non peremptorie partibus) in scriptis, & (prout magis sibi placuerit) stans vel sedens proferat: etiam (si ei videbitur) conclusione non facta, prout a experientia, & probatione, & aliis actibus in causa fuerint factum. Quae omnia etiam in illis casibus, in quibus per aliam constitutionem nostram, vel alias procedi potest simpliciter & de plano, ac sine strepitu & figura iudicii, volumus observari. Si tamen in praemissis casibus sollemnis ordo iudicarius in toto vel in parte non contradicentibus partibus observetur, non erit processus propter hoc irritus, nec etiam irritandus. Data Avinionis XIII. Cal. Decembr. Pontificatus nostri

Anno 2.

a In antiquioribus etiam impressis consuevit legi, ita post ex petitione & probatu & abis, &c.

Clementina constitutiones accurate castigatae, cum summaris admodum familiaribus finiuntur.



EXTRAVAGANTES SEU CONSTITUTIONES VIGINTI, A' JOANNE PAPA XXII. EDITÆ.

DE ELECTIONE ET ELECTI POTESTATE.

TITULUS I.

CAPIT. I.

Electi, qui pro suorum electionum negotio ad curiam venire tenentur, etiam solvacantur, non tenentur de necessitate in ipsa curia moram trahere: & licet alibi morantur, nullum eis praedictum generatur. facit Clem. Ne Rom. §. fin. eod. tit.



AD Onus Apostolicæ servitutis superna dispositione vocati, ambiguitates, ex quibus possent ecclesiis damnosa provenire dispendia, tollere cupientes, de potestate plenitudine, ac statum nostrorum consilio ordinamus, quod quibuscunque electis qui ad sedem Apostolicam venire vel mittere tenebantur, ac ipsorum electionum instructoribus, qui in veniendo ad sedem ipsam, & se presentando ipsa sede vacante vel non vacante servaverunt tempora à canonibus instituta (dummodo praesentialiter adsum in civitate Lugdun. vel fuerint Avinione in Calendis Octobris) ubicunque sede vacante moram traxerint, nullum ipsis, seu eorum juri praedictum ex mora interim facta ubilibet generetur: sed eorum jura circa electiones huiusmodi hoc non obstante,

perinde serventur illæ, ac si apud sedem Apostolicam moram traxissent. Non obstat praedecessorum nostrorum constitutionibus quibuscunque: quibus tamen quoad alia nullum volumus praedictum generari. Nulli ergo, &c. nostræ ordinationis infringere, &c. Datum Lugduni VIII. Idus Septemb. Anno 1.

CAP. II.

Beneficio vacante, cuius fructus ad certum tempus debentur alicui annata habenti, vel alii, qualiter debeant fructus ipsi deinde inter ipsam annata habentem, & beneficiarium: & decessum facta, cuius sit electio, hoc declaratur constituitur. Et pariter, quod sub tit. de rescript. vel de sed. va. vel de eccl. benef. vel de vacatione significat.

Siccepti regiminis nos cura sollicitat, ut quæ in ecclesiis non absque dispendio ministrorum, & cultus detrimendo,

detrimto divini servati viderimus, per appositionem congrui moderaminis in melius reformemus. Cum itaque in nonnullis ecclesiis observetur, & longis retrò temporibus fuerit observatum, quòd fructus primi vel secundi, ac alterius cuiuscumque sequentis anni beneficiorum vacantium in eisdem defuncto, vel fabricæ, aut ecclesiis, vel personis habentibus annalia, de consuetudine, privilegio vel statuto applicantur in totum: ita quòd illi, qui huiusmodi beneficia canonicè obtinent, & ad quos alias de iure fructus ipsi spectare deberent, nihil inde percipiunt: unde illud inconueniens sequitur, quòd commodè nequeunt ad impendendum seruitium debitum residere in ecclesiis, in quibus beneficiati existunt. Nos a de illo super his remediò providere volentes, per quòd hi & illi in fructuum prædictorum perceptione participant, & ecclesiæ debitis seruitiis non fraudentur: præsentis decreto statuumus de futurum nostrorum consilio, quòd illi, qui fructus prædictos sibi b hæctenus integre vendicabant, ex privilegio, consuetudine vel statuto, nihil exinde ultra summam, pro qua unumquodque beneficiorum ipsorum consuevit in solutione decimæ taxari, prætextu cuiusvis privilegii, consuetudinis, vel statuti quouis modo percipiant, sed ipsius summæ perceptione duntaxat sint omninò contenti, totali residuo prædicta obtinentibus beneficia remanent: nisi forsitan illi, qui fructus eisdem soliti fuerant (ut præfertur) cum integritate percipere, pro se mallet ipsam habere residuum, & obtinentibus ipsa beneficia summam dimittere memoratam: quo casu percipiendi quòd maluerint illis relinquimus optionem: sic, quòd intra decem dies, postquàm seuerint beneficia ipsa vacare, his quibus annalia e ipsa debentur ex privilegio, consuetudine, vel statuto, vel ipsorum annuum d collectores, quam partem habere voluerint, an scilicet decimæ taxationem, vel illa dimissa residuum, nulla subbatione præmissa eligere teneantur. Quam electionem, si intra dictos decem dies non fecerint (ut dictum est) extunc ad eum, cuius est beneficium, huius optio vel electio transeat ipso iure. Et hoc in ecclesiis & partibus illis, in quibus beneficia maiora, & alia quæ ad solutionem decimæ sunt taxata, volumus observari: in illis verò ecclesiis & partibus, in quibus decimarum taxatio non est facta, seruetur quòd fructus & obventiones beneficiorum tunc vacantium, quòd c, decimam solvere consuevit, per medium dividantur: quorum medietatem habeat is cui annuum f per alterum de prædictis modis perceptio est concessa. Reliquam verò medietatem percipiat ille, cui beneficium est concessum, pro sustentatione sua, & aliis ecclesiæ oneribus supportandis. Quòd si alter de prædictis præfata medietate noluerit esse contentus, altero contentari volente, pars nolentis transeat ad volentem g: & volens fructus & obventiones illius beneficiorum percipiat universos, eidem beneficio congruè faciendi deserviri, ac eius supportans onera consueta. Et si quicquam aliquis prædictorum ultra præmissa perceperit, illudque his, ad quos pertinebit intra mensem non restituerit cum effectu: corpso si Episcopus vel superior prælatus fuerit, à pontificalibus & ingressu ecclesiæ sit suspensus. Si autem capitulum, universitas, vel collegium, interdictò se noverint (donec prædicta cum integritate restituerint) subiacere. Si verò aliqua singularis persona ecclesiastica vel mundana id fecerit, excommunicationis incurrat sententiam ipso facto, à qua sine restitutione præmissa, præterquam in mortis articulo minimè absolvatur: Non obstantibus qui-

buscunquè privilegii vel indulgentiis, aut contrariis consuetudinibus & statutis, iuramento a, confirmatione sedis Apostolicæ, aut alia quacumque firmitate vallatis, quæ omnia, quoad hoc, auctoritate Apostolica revocamus, & nullius deinceps esse volumus firmitatis. Nulli ergo, &c. nostræ constitutionis, revocationis, cassationis, irritationis & voluntatis, &c.

DE MAIORITATE ET OBE-
DIENTIA.

TITVLVS II.

CAP. VNIC.

Quia multi assumentes dominium, & se creati facebant potestates & capitaneos in comitatu Sabina, & aliis locis hinc nominatis, qui sunt de patrimonio ecclesiæ Romana: inhietur ne tales de cetero assumantur, neq, illi tanquam talibus obediatur: & quòd nullus huiusmodi præminentiam sibi audeat adscribere sine speciali licentia sedis Apostolicæ. Et si sint aliqua civitates, quæ habeant ius eligendi tales capitaneos per sedem Apostolicam confirmandos, vetat Papa, quòd ante confirmationem debitam nulli eis tanquam talibus præstetur obedientia.

Ecclesiæ Romanæ suorumque fidelium dispensandis dissimulare non possumus, quin postquam nobis cognita fuerint, adversus ea opportunis remediis occurramus. Attendentes igitur gravia nocumenta, quæ nonnullis civitatibus, terris, castris, intra patrimonium beati Petri in Tuscia, comitatum Sabina, & terram Anopolphorum constitutis, eidem ecclesiæ Romanæ subiectis, & personis singularibus eorundem, ex diversorum tam nobilium, quam etiam aliorum usurpato regimine provenerunt, & volentes super hoc in posterum eorum dispensandis præcavere: Omnibus & singulis comitatibus, seu universitatibus, & singulis personis civitatum, terrarum, castrorum, & locorum intra patrimonium, comitatum & terram prædictos constitutis, in quibus videlicet nobis, seu quibusvis officialibus nostris, ius b competit deputandi vel instituendi potestates, capitaneos, dominos vel rectores aut officiales quoslibet alios, ne ipsi potestatem, capitaneum, dominum, rectorem vel defensorem, seu quemcumque alium officialem, quocumque nomine censeatur, in civitatibus, castris, terris & locis prædictis, aut eorum aliquo eligere, assumere, vocare vel recipere, retinere aut iam electo vel assumpto, vocato seu recepto, tanquam potestati seu capitaneo, rectori seu defensori vel officiali obedire quoquo modo præsumant: nevé taliter electus, assumptus, receptus seu vocatus, huiusmodi potestatis, capitaneatus, domini vel rectoris, seu defensoris, aut quocumque aliud cuiusvis nominis officium recipere, acceptare, assumere vel gerere (nisi de nostra & Apostolicæ sedis licentia speciali) quomodolibet audeat, sed assumptum omninò dimittat. Vbi verò ad communitates seu universitates, & singulares personas civitatum, terrarum, castrorum, & locorum prædictorum, vel eorum aliquem ius competit eligendi potestatem, capitaneum, dominum, vel rectorem seu officialem quemlibet alium, qui per nos seu quosvis officiales nostros debeat aut consueverit confirmari, ne ante debitam confirmationem obtentam ipsæ, vel earum aliquæ sic electo, tanquam potestati seu capitaneo, rectori vel defensori seu officiali, in quibusvis obediatur, nevé taliter electus quousque confirmationem habuerit (ut præfertur) huiusmodi potestatis, capitaneatus, domini vel rectoris, seu defensoris, aut

a Vide l. fundo. C. de omni agro deserv. lib. 11. b al. ibi. c al. annalia. d al. annuum. e al. quos. f al. annuum. g. Vide l. si totam. ff. de acqui. lit. l. hinc scriptura. §. ff. de condi. & demon. Font.

a Vide cum non debeat. de electio. lib. 6. & in verbo, pacia. Clem. dudum. de sepul. b Vide Constant. 26. dist. & 27. q. 8. coram. venor. de cleric. conju. c. ex parte. in autem. quomodo oportet. Episc. soli. in prinis.